
Schaduwschilderij van (zee)afval

Schaduwschilderij van (zee)afval

Duur	90 minuten
Doelgroep	Leerlingen die veilig met een stanleymes kunnen werken (vanaf ongeveer 9 jaar).
Aansluiting op het curriculum	Deze activiteit kan worden gekoppeld aan vakken over het milieu, kunst en natuurkunde (licht, schaduw en verbindingen).
Specificaties	Kan worden aangepast voor binnen en buiten. Deze activiteit zou moeten volgen na het schoonmaken van bijvoorbeeld een strand, park, of rivieroever.

Samenvatting

Met behulp van verschillende soorten afval, uit de prullenbak of verzameld tijdens een opruimactie, experimenteren de leerlingen met zaklampen en oppervlakken om een Schaduwschilderij te maken dat een verhaal vertelt. Hun creaties kunnen geïnspireerd zijn op de zwerfvuilitems, of kunnen betrekking hebben op milieuonderwerpen of andere onderwerpen die betekenisvol zijn voor de leerlingen.

De activiteit volgt na het opruimen bijvoorbeeld van een strand, park of rivieroever, waarbij verschillende soorten afval wordt verzameld samen met natuurlijk materiaal zoals bijvoorbeeld onkruid, takken of veren.

Link met duurzaamheid

Het koppelen van de activiteit aan een opruimactie kan op zichzelf een indrukwekkende ervaring kan zijn voor de leerlingen wat betreft de hoeveelheid ingezamelde voorwerpen. Zelfs schoon ogende stranden bevatten bijvoorbeeld indrukwekkende hoeveelheden klein zwerfvuil zoals sigarettenpeuken en microplastics. Vooral in de winter hoopt zich op onbeheerde stranden veel grof afval op.

De activiteit kan ook een goede aanleiding zijn om te praten over kunstenaars over de hele wereld die werken met afval als materiaal.

Als een opruimactie niet past, kan de begeleider de leerlingen vragen spullen van thuis mee te nemen die ze zouden weggooid. Het aantal items dat dagelijks wordt weggegooid is ook indrukwekkend. Vraag de leerlingen om het afval te wassen voordat ze het mee naar school nemen.

Veiligheid

Risico	Opletten
Wondjes door gebroken glas, scherpe randen of metalen oppervlakten.	Bespreek dit met de leerlingen voor de verzamelactie. Gebruik handschoenen en laat gevaarlijke materialen liggen.
Vies of risicovol afval, bijvoorbeeld sigarettenpeuken.	Gebruik handschoenen, vermijd spullen die te vies zijn en spoel de verzamelde materialen eventueel af.
Stanleymessen	Laat een stanleymes alleen zelfstandig door kinderen gebruiken wanneer je dit verantwoord vindt. Anders onder toezicht op een aangewezen plek. Leg van tevoren uit hoe je de messen gebruikt. Altijd met een snijmat, meteen inschuiven als je klaar bent en terugleggen op een vaste plek.

Materialen

Benodigheden	Opmerking	Totaal
3D-afval gevonden tijdens de opruimactie.	Vraag leerlingen om tijdens de verzamelactie drie voorwerpen te bewaren waarvan ze onder de indruk zijn.	Minimaal 3 dingen per leerling.
Natuurlijke 3D-artikelen van de opruimactie	Bijvoorbeeld veren, taken of bladeren.	Minimaal 3 dingen per leerling.
Materialen uit de recyclingbak.	Zorg voor veel materialen (mat, doorzichtig, glanzend, gekleurd) die zorgen voor interessante resultaten. Bijvoorbeeld fruitnetjes, kleurrijk plastic of glazen flessen, kommen, mandjes of membranen.	
Huishoudelijke artikelen.	Optioneel. Gebruik artikelen die mooie schaduwen of reflecties creëren. Bijvoorbeeld vorken, glazen of afdruiptrekken.	
Klein 3D-speelgoed (bijvoorbeeld poppetjes, dieren of auto's).	Optioneel. Deze voorwerpen kunnen 'drama' toevoegen aan de gecreëerde kunstverhalen.	

Lichtbron	Gebruik een zaklamp of de lamp van een mobiele telefoon.	1 per groep.
Wasknijpers	Van verschillende formaten. Dit kan handig zijn om dingen rechtop of een zaklamp vast te zetten.	3 dozen.
Stukken of dozen karton.	Optioneel. Voor leerlingen die hun creaties willen inlijsten	
Vislijn of draad en/of touw.	Optioneel. Dit kan handig zijn om dingen op te hangen.	4 bollen.
Projectieruimte.	Alle groepen hebben een oppervlakte nodig om op te projecteren. Dit kan op een muur zijn, in een doos of op een papier.	1 per groepje.

Gereedschap

Gereedschap	Opmerking	Totaal per groep
Scharen		1
Stanleymessen		1
Snijmat		1
Plakband		1
Lijm		1

Bovenstaande lijsten zijn niet volledig, het is vooral belangrijk om een verscheidenheid aan materialen beschikbaar te hebben. Pas de materialen aan aan de opdracht die je de leerlingen geeft en de materialen die je beschikbaar hebt.

Vorbereiding

- Bereid het lokaal voor: Gebruik indien mogelijk drie materiaaltafels verspreid over de kamer; een voor het gereedschap en twee voor de materialen.
- Het is belangrijk om te zorgen voor een donkere ruimte. Het liefste met lege muren waarop de leerlingen kunnen projecteren.
- Als in de ruimte toch veel licht is, kunnen de leerlingen wellicht onder de tafels projecteren.

Beschrijving

Introductie (15 minuten)

- Leg kort uit wat tinkeren is en hoe het is verbonden met circulaire economie en duurzaamheid. Gebruik hierbij het voorbeeld van de tinkeraars van vroeger die objecten repareerden, verbeterden en hergebruikten op verschillende manieren.
- Als leerlingen niet bekend zijn met schaduw schilderijen, besteed dan wat tijd aan de demonstratie ervan door middel van video's en foto's van creaties van studenten of kunstenaars (zie appendix).
- Demonstreer een eenvoudige schaduw op de muur. Gebruik hierbij je handen en een paar materialen die zich anders gedragen bij licht. Bijvoorbeeld reflecterende, semi-transparante, of kleurrijke materialen.
- Stel de uitdaging: wij gaan experimenteren met licht, gebruikmakend van afval dat is verzameld op het strand of uit de prullenbak en hiervan betekenisvolle schaduw schilderijen creëren.
- Leg uit dat hun creaties relevant kunnen zijn voor het milieu of niet. Hun werken kunnen bijvoorbeeld een herinnering, hun school, een park, hun humeur of een droom vertegenwoordigen. Vertel dat ze een of meer van de meegebrachte items van de verzamelactie kunnen gebruiken.
- Vertel hoelang de activiteit gaat duren, waar de leerlingen de materialen en het gereedschap kunnen vinden en hoe ze het lokaal moeten achterlaten aan het einde van de activiteit.
- Benadruk een aantal veiligheidsmaatregelen. In het bijzonder voor de stanleymessen en ander gereedschap.
- Laat de leerlingen tweetallen maken of deel zelf de groep op in duo's.
-

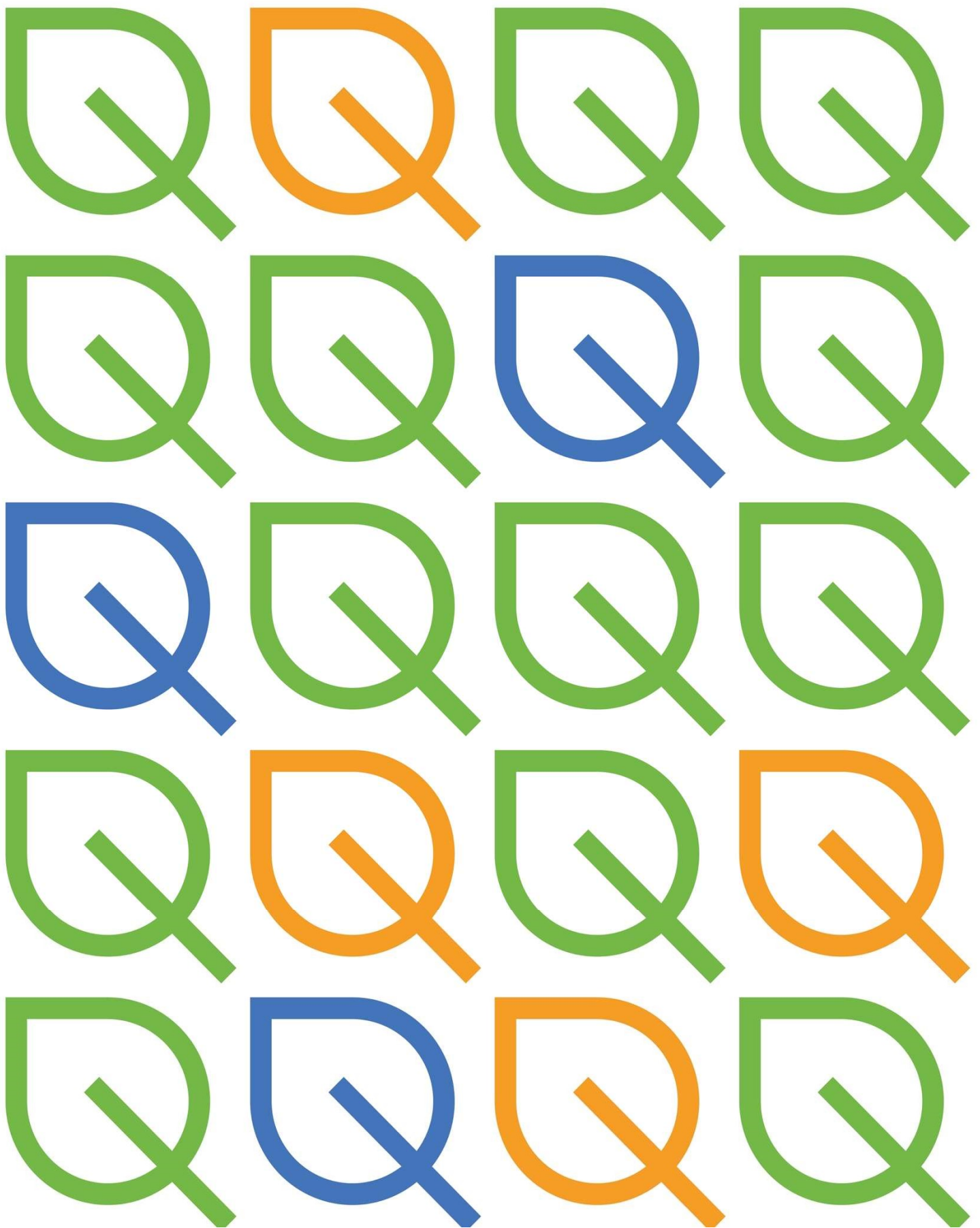
Tijdens het tinkeren (60 minuten)

- Moedig de groepjes aan om naar elkaar te luisteren terwijl ze hun verhalen creëren en hun kunstwerken bouwen.
- Loop door de kamer en let op hoe de teams werken. Ondersteun de ideeën van de leerlingen en geef indien nodig alternatieven. Als zij vastlopen, moedig ze dan aan om door de kamer te lopen en te kijken naar het werk van andere teams.
- Neem voldoende tijd (minimaal 40 minuten) voor deze stap en geef ook tussendoor af en toe de tijd aan.
- Geef daarna het signaal om af te ronden en op te ruimen.
- Aan het einde van de activiteit kunnen de schilderijen een voor een worden gepresenteerd. Als er kijkdozen zijn gemaakt, kunnen deze ook op elkaar worden gestapeld en allemaal samen worden gepresenteerd als een gezamenlijk werk.

Conclusie (15 minuten)

Vraag bij de presentatie van elk duo hoe ze op hun ideeën zijn gekomen. Bijvoorbeeld door te vragen of sommige objecten hen tot hun creaties hebben geleid of ze vanaf het begin een verhaal of idee in gedachten hadden of hoe ze objecten hebben gebruikt om hun idee uit te voeren. Vraag hoe zij hebben samengewerkt, hoe ze verder bouwden op elkaars opmerkingen, of ze zijn afgeweken van hun oorspronkelijke ideeën voor het schaduw schilderij en hoe. Merk op hoeveel schilderijen verband houden met het milieu en hoe het zwerfafval is verwerkt. Houd daarna een klassengesprek om hun indrukken, obstakels en successen te bespreken. Vraag hierbij ook naar hun aha-momenten.

Bijlagen

Bijlage – Voorbeelden van mogelijke uitkomsten

Colofon

© Tink@school 2024

Deze publicatie is een product van Tink@school (2022-1-IS01-KA220-SCH-000087083), dat werd gefinancierd met steun van het Erasmus+ Programma van de Europese Unie. Deze publicatie weerspiegelt uitsluitend de mening van de auteurs, en de Commissie kan niet verantwoordelijk worden gehouden voor enig gebruik dat kan worden gemaakt van de informatie die erin is opgenomen

Deze activiteit is geschreven door Iro Alampeï (MIO-ECSDE / MEdIES)

Project Coordinator

Háskóli Íslands, Iceland

Partners

Bartolomeo associazione culturale, Italy

CRES Centro di Ricerche e Studi Europei - future business, Italy

NEMO Science Museum, Netherlands

MIO-ECSDE, Greece

bartolomeo

